

ביאורים בתורת רבינו

לקוטי שיחות
מכ"ק אדמו"ר מלובאויטש
עם ביאור ופירוש

פרשת נצבים-וילך ה'תשמ"ט
בענין אופן הכתרת המלך
בראש השנה שחיל בשבת

שנת חמישות אלפיים שבע מאות שמונים ושלוש לבריאה

החזקת מכון' ביאורים במאמרי רבינו'
МОקדשת לחיזוק התקשרות לכ"ק אדמו"ר נשיא דורנו
על-ידי ועד ידידי המכון'

ר' שמואל ומשפחתו שיחיו אייזנברג
הרבי לייב ומשפחתו שיחיו בוימגארטען
ר' אהרון יעקב ומשפחתו שיחיו בלנן
ר' מנחם מענדל ומשפחתו שיחיו גורביץ
ר' יהודה ומשפחתו שיחיו דווידאו
ר' מנחם מענדל ומשפחתו שיחיו פישר
ר' נתן ומשפחתו שיחיו ציבין
ר' ראובן ומשפחתו שיחיו קיל
הרבי יצחק ומשפחתו שיחיו רסקין

קובץ זה נדפס

לזכות חתן בר המצווה הת' יהודה מאיר שיחי'

לרגל הכנסתו לעול מצאות

י"ג תשרי התשפ"ד

נדפס על-ידי ולזכות הוריו

ר' ירחמיאל מנחם מענדל זוגתו מורת רבקה פיגנא וילדיהם שיחי

גולדשטייד

להצלחה רבה ומופלגה בטוב הנראה והנגלה בכל אשר יפנו בGESMOOTOT וברוחניות
ולנוחת רוח יהודית חסידותית מותוק שמחה וטوب לבב

קובץ זה נדפס

לזכות ר' מנחם מענדל

זוגתו מורת שטערנא שורה

ומשפחתם שיחי

חן

לברכה והצלחה
בGESMOOTOT וברוחניות

קובץ זה נדפס

לעליליהם

הרה"ח הרה"ת יהודה ליב

בן הרה"ח הרה"ת המשפע הנודע

ר' פרץ ע"ה מאצקין

לב"ע ט' מנחם אב התשע"ט

נדפס על-ידי ולזכות בני הרה"ת'

מנחם מענדל זוגתו מורת אסתר

ומשפחתם שיחי

מאצקין

מילואים

לביואר יה: ביאור עניין זה יובן על פי הידוע ש"צמוץ לא כפשו", כלומר, שלגבי העצמות שני הדברים נוכנים במקביל ובאותה מידה: מצד אחד, מציאות העולם אינה קיימת. ומצד שני, עלי-ידי הצמצום העולם אכן קיים.

וביאור העניין: גם אצל רב המלמד תלמידים יש שתי דרגות – כפי שהוא בעצמו, והרב מromeם ממציאות של תלמידים, אבל מצד מדרישה נוכואה יותר שבו שמיינט לוולט יש מציאות של תלמידים. אבל אצל הדבר, אלו שתי מדרישות שונות בנפשו. מה-שאין-כן בבחינת העצמות – אין כאן שתי מדרישות שונות, אלא שת הנסיבות יסוד מנוגדות, שאחת לא מחייבת את השנייה ויש את שניהם בכל התקופה. כלומר, מצד אחד אין עולם, ובכל זאת מצד הצמצום יש עולם. והוא חיבור דעת עליון ודעת תחתון – "למהוי אחד באחד" (ראה הדון על הרמב"ם ה'תשל"ה).

ובאמת, שעיל עניין ולא שייך להביא משלה: הבנה ושל שיכים רק לאחרי הצמצום, אבל עצמו ית' לא היה צמוץ ולא שימכת הבנה. ובמאמרי אדמור"ר הרי"ץ מתבטא ביחס לעניין זה: "הכל ישנו והכל אינו וכחדא איינן" (סה"ט רופ"ט ע' 110). והנה, על "הכל ישנו" יש משל, וגם עניין "הכל אינו" יש קצת הבנה. אבל על "כחדא אייננו", כפי שהוא בעצמו, לא היה צמוץ ולכן לא שייך הבנה.

לביואר ג: וכשה יובן מהו שמבואר בקבלה וחסידות, שבערב ראש השנה ישנו סילוק המילכות. וללאויה הרי אמרו חז"ל שהקב"ה מבקש "אמרו לפני מלכיות", ואם כן נמצא שהוא רוזח במלוכה? אלא שהוא גופו הוא רוזח – שההכרה תהיה לא מצינו, אלא מצד הקבלה שלהם.

לביואר ד: וטעם הדבר שרצויה להיות עבותות האדם דזוקא הוא, כיון שעיל-ידי עבותות האדם ניתנן להמשך ולפעול בדברים נעלמים יותר ממה שנמשך מצד החסד העlian, לאחר שרשות של ישראל הוא למעלה מזוה (ראה במ"ט שבhartur רביי 11).

לביואר טז: וזה מה שכתבו "וילך אלוקים ביום השבעי מלאתנו אשר עשה". והדבר תמה, שהרי הקב"ה סיים מלאתנו ביום שישי ולא בשבעי? ופירש רשי"י "מה היה העולם חסר, מנוחה. באה שבת כלתה ונגמרה המלאכה". כלומר, שגן ביום שביעי הייתה מלאכה – שנבראה המנוחה. וללאויה צוריך ביאור: הרי מנוחה הדא העדר עשרה, ומה פירוש הדבר שעיל ידי המנוחה של הקב"ה נשלה ביריאת העולם? אלא שהוא שמה שהתנסף בעולם בשבת – שתאייר בו הדרגה של מעלה מהבריאה (ראה ת"י ט"ה ט"ז ע' ט). וזהו ה'נשמה יתרה' שמאירה אצל היהודי בשבת. וכך "עכו"ם שבת שבת חמיב מיתה", כי עכו"ם שירך ורק ללחינה האלוקית המאריה ביום חול, שלגביה יש מקום למציאות העולם והאדם, ועובדתו היא להתבטל ולידי ש'הוא עושינו' (לקיש חט"ז ע' 55 ואילך).

קובץ זה נדפס
לעלילוי נשמת

הו"ה התמים
ר' יעקב
בן הרה"ח מאיר צבי ע"ה

סתמבלר

חסיד נאמן ומוסר
לכ"ק אדמו"ר נשיא דורנו
נלב"ע י"א ניקן ה'תש"ע
ת.ג.ב.ה.

קובץ זה נדפס
לעלילוי נשמת
ר' עזרא'ל צבי בר' מרדכי
ולעלילוי נשמת
ר' שמואל בר' ישראל
נדפס על-ידי נכם
ר' שמואל בן שרה ומשפחתו שיחיו

קובץ זה נדפס לעילוי נשמת
ר' פנחס בר' עזרא ע"ה
זונתו מרת אסתר הדרשה בר' שמעון ע"ה
רומנו
ת.ג.ב.ה.

קובץ זה נדפס על-ידי ולזכות
ר' מרדכי
זונתו מרת חיה מושקא שיחיו

בן שבת

ולזכות
ליאור בת מרדכי,
יהושע בן אברהם שיחיו
יזכו להצלחה רבה ומופלה בכל אשר יפנו בנסיבות
וברווחניות
ולזכות ר' דוד ציון בן יצחק
זונתו זוחבה בת מרדכי שיחיו
לרפואה שלימה וקורובה
ולהצלחה בית הספר החדש 'מן חמד מענדול אקדמי'
סגל המורים והמורים וכל העובדים במלאכת הקודש

קובץ זה נדפס
לעלילוי נשמת
הרה"ח ר' מאיר
בן ר' שמחה יצחק ע"ה זיאנץ
נלב"ע י"סzion ה'תש"א
נדפס על-ידי ולזכות נכם
ר' דוד ומשפחתו שיחיו
זיאנץ

קובץ זה נדפס
לעלילוי נשמת
ר' שלמה יעקב בן ר' חיים יהודה הלו ע"ה
נלב"ע י"ד אלול ה'תשס"א
על-ידי ולזכות בנו
ר' אליהו ומשפחתו שיחיו
רייצברג
להצלחה רבה ומופלה בכל אשר יפנו

לחיזוק ההתקשרות לכ"ק אדמו"ר
על-ידי ולזכות הרב יוסף דוד בן רחל
זונתו מרת אלישבע בת רחל
וכלייזאי חליציהם
שיחיו לאורקימים ושנים טובות
להצלחה רבה ומופלה בכל אשר יפנו

פתח דבר

שבבח וחוודיה לה' יתברך, מוגשת בזה לפני ציבור הלומדים שיחה נוספת בסדרת 'ביאורים בתורת רבינו'.

שיחה זו נדפסה בתורת מנחם התועדיות ה'תשמ"ט ע' 341 ואילך. כאן נוספו לה קיצורים וסיכום, ונتابאו העניינים והמושגים המובאים בה.

ביאורים נלקטו ונכתבו על ידי הרה"ת ר' מנחם מענדל שיחי אשכנזי, והסתיענו רבות בהסבירים שהשミニ הרה"ח ר' יואל ע"ה כהן בהזדמנויות שונות.

*

תודתנו נתונה להרה"ת לוי יצחק שיחי אפשטיין על כתיבת הסיכומים ועריכת הביאורים. תודתנו נתונה להרה"ת מנחם מענדל (בהרח"ש) שיחי כהן על העורתיו המועלות. כמו כן מודים אנו להנהלת קה"ת על נתינת רשות מיוחדת להדפסת השיחות.

*

שיחה מבוארת זו, מצטרפת לשיחות ומארמים שייצאו לאור על ידינו בשנים קודמות, וביחד לסת הספרים "ביאורים במאררי רבינו", שני כרכים, המאגד בתוכו שלושים ואחד מאמרם, מסודרים לפי מועדיו השנה, ערוכים ומבואים בצורה בהירה. את הספרים ניתן להשיג בקה"ת ובחנויות הספרים המבווארות.

לביקשת רבים, ניתן להודיע את הקונטראס, כמו גם הקונטראס האחרים שנتابאו על ידינו, בכתבתו: www.biurim.co.il.

*

כבר אמר דוד המלך, "שנויות מי יבין" (תהלים יט, יג). יתכן כי נפלו או-הבנות בעניינים המבוואר. על כן בקשתנו שטוחה בפני ציבור המעיניים לשלווח אלינו את העורתים ונתקנם בהזדמנות הראשונה אי"ה.

יה רצון מהש"ת כי העיסוק בד"ח בכלל ובתורת רבינו במילוי, יזרז את קיום הייעוד: "כי מלאה הארץ דעתה הא' כמם לים מכסים" (ישעיה יא, ט).

ערוב שבת קודש פרשת נצבים וילך ה/תשפ"ג

כתובת לשלוח העורות: ת.ד. 485 כפר חב"ד. או: mm.ashkenazi@gmail.com

תרומות: שם החשבון - תורה רבינו. בנק מרכنتיל סניף 732 בני ברק, חשבון 89915935.

סיכום כללי

סעיף א: עניינו של ראש השנה הוא הכרת הקב"ה למלך, על-ידי שמעוררים הרצין והעתונג ולכך גם הביטול הוא בכך שאין תוקען בשופר. ועוד יש לומר שגם המשכת המלוכה כוה היא נעלית יותר. בשבת נמשך התענג העליין מצד עצמו וכן באין צורך בתקיעת שופר. אמנים בבית המקדש היה אפשר להמשיך תענג געלה יותר.

סעיף ב: מהענינים העיקריים בראש השנה הוא עובdot האדם, וכן נקבע שהעדר התקיעה היא עבודה האדם. ויש לומר שהעדר התקיעה היא עבודה באופן של שלילה, שיש בה מעלה על התקיעה בפועל. אמנים התקיעה במקדש היא עבודה געלית יותר, כדלקמן.

סעיף ג: ויוכן בהקדמים עניין השופר והשבת המצויאות, וכן נורשת בו שביתה וביטול העולם. אבל בית המקדש מתגלה מהותו ועצמותו שלמעלה מכל תואר, שלגביו אין הכרה בשבת שהוא המעודר וצון למולכה. גם השבתה בשבת מציאות העולם, ועלה ברצונו למלך על העולם דוקא על-ידי תקיעת שופר.

סעיף ט: ובוועמק יותר: "מצוות שופר" היא ציווי האדם, בו נרגשת מציאותו. אבל פסוקי שופר כמו שהם בתורה - הם רק מה שעלה בראון ה', ומצדדים אין מקום למציאות האדם, וכל עניינו הוא של ידו מותקים הרצין. עניין זה נרגש בתקיעה שבת המקדש, שהוא מקום הארון, וכן באמירת נשתחווה". אבל בביטול זה נרגשה מציאות המשתתווים, ורק לאחרת, ביום השבתה, היתה שביתה גמורה. וכך במסירות נפש - מצד בחינת היחידה עדין נרגש שמוסר נפשו, אבל מצד עצם הנשמה אין מציאותו נרגשת כלל.

סעיף ה: והוא העבודה בראש השנה של שבתת תקיעת שופר היא "פעולה" של התבטלות, בה נרגשת מציאות האדם. אבל בראש השנה של שבת, העובה היא שבטלים בתכילת עד שאין יכולם לתקוע בשופר.

סעיף ו: עניין זה נובע מואופן הגילוי האלקי: בימות והחול, וכן באש והשנה של מלמעלה מכל גדר וונוא, הרי המעשה הוא העיקר, שככל אחד צריך להשתדל שעבודתו תהיה ללא הרגשת המציאות. וכמו בנתנית צדקה, שלא נרגש אצל שהוא הנונן, אלא את מצאות הצדקה.

הינו, שקיום התורה ומצוות נעשה כמו מאlein, ללא המציאות שלו, ועוד שאין זה באופן של שלילת המציאות, כי אם, מפני שישראל וקב"ה כולה חד.

ולדוגמא מוחשית במצוות הצדקה (מצווה כללית⁶⁶) – שנתינת הצדקה היא באופן שלא נorges אצלו שהוא הנותן⁶⁷, אלא, שפעולת הצדקה נעשית כמו מלאיה, שאין מציאות של "נותן", כי אם, מצוות הצדקה.

סיבום: גם כשלומדים בעניינים של מעלה מכל גדר ותוואר, הרי המעשה הוא העיקר, שבכל אחד צריך להשתדל שעבודתו תהיה ללא הריגשת המציאות. ובמו בנינת צדקה, שלא נorges אצלו שהוא הנותן, אלא את מצוות, כי אם, באופן ד"מגנפי" כרע,

יא. ועוד עניין עיקרי בנוגע להאמור לעיל – שגם כשלומדים ומתחבוננים בעניינים הכל נעלים, כגון הנ"ל, שאנו אפילו בגדר של "ענין נעל", כי אם, למעלה מכל גדר ותוואר, צרכיים לידע ש"המעשה הוא העיקר"⁶⁸, ואדרבה, במק"ש וכן משאר ענייני התורה שבהם ישנו הכלל ש"המעשה הוא העיקר", ועל-אחת-כמה-וכמה עניין hei נעל כו. ומההוראות בנוגע לעובדת בפועל – שכל אחד ואחד מישראל צריך להשתדל ולפעול בעצמו (כל חד וחדר לפום שיעורא דיליה) שעבודתו בכל ענייני התורה ומצוות תהיה לא הריגשת המציאות שלו, הינו, שאין זה באופן שהוא למד תורה ומקיים מצוות, כי אם, באופן ד"מגנפי" כרע,

נעשית פעולות הנתינה בסבר פנים יפות, ובפרט במידע שהוא לא רק "נותן", אלא גם "מקבל", ועוד שמקבל יותר ממה שנותן – יותר ממה שבעה"ב עושה עם העני העני עושה עם בעה"ב" (ויקיר פל"ד, ח. ועו).

65 אבות פ"א מ"ז.

66 ראה תניא פל"ז. ובכ"מ.

67 אף שגם כשייש אצלו הריגש שהוא "נותן"

לתרומות: biurim.co.il/shutfut

ביאורים בתורת רבינו

חומר כללי

בראש השנה של בישוף, עבדת האדם מתחבطة בביטול למציאות – שאיןו יכול לתקוע בשופר • בבית המקדש מוגדר דרגה של מעלה מוגדר ותואר, גם בתיקעה לא נרגשת מציאות כלל • עניין זה מתקיים גם בקראיית פסוקי שופרות שבתורה, בהם נרגש גילוי רצון ה' בלבד • בשבת שלפני ראש השנה מצאים ישראל ביטול למציאות ואין בכוחם לבקר החודש, ומתרחק על-ידי קראת "אתם נצבים" בתורה • ההוראה בעבודת האדם והא להשתדל שעבודתו תהיה ללא הרגשת המציאות.

בחוץ רשות ובקרנות להודיע ולהשמע בכל מקום התחלת מלכותם".

ועל פי זה איך יתכן מציאות של ראש השנה, "תמליכוני עליהם". במה בשופר", ללא תקיעת שופר – איך תהיה הכתורת הקב"ה למלא אם לא על ידי תקיעת שופר?!

ומבוואר בזה בדורשי חסידות, שבראש השנה של בישוף נעשה הכתורת המלך מצד עניינו של יום השבת, ללא צורך בפועלה ותקיעת שופר, כי, הכתורת המלך היא על ידי זה שמעוררים את הרצון למלוכה על ידי המשחת וגilio התענוג א', וכיון שביהם השבת נמשך ונתגלה התענוג העליון

א. בוגר ליום טוב של ראש השנה של להיות בשבת", ש"במקדש היו תוקען אבל לא במדינה"⁴ – ידועה הקושיא איך יתכן שתורתה המצוטעתה ותקיעת שופר:

תקיעת שופר הוא עניין עיקרי בראש השנה – "מצוות היום בשופר"². וטעם הדבר – לפי שענינו של ראש השנה הוא הכתורת הקב"ה למלא, כדאיתא בוגר³ אמר הקב"ה . . אמרו לפניו בראש השנה מלויות . . כדי שתמליכוני עליכם", והכתורת הקב"ה למלא נעשה על ידי השופר – "ובמה בשופר". וכמ"ש הרס⁴ שא' הטעמים דתקיעת שופר הוא לפי ש"כן עושן המלכים בתחלת מלכותם שתוקען לפנייהם

¹ ר"ה רפ"ד. וראה רמב"ם הל' שופר פ"ב ה"ז ואילך.

² ר"ה כו, ב – במשנה. שם כז, א. רמב"ם שם פ"א ה"ב.

³ שם טז, סע"א. לד, ב.

ביאורים בתורת רבינו

הגשמי שלו השתלשל מהעלוי הרותני (ואה תומ"ס סמ"א ע' קמ). ולכן מצד עצמו אין מעוניין ע"מ"ש עליון). אבל ביטול מלוך על העם ולהתעסך אליו. אבל ביטול המוחלט של העם כלפיו, והבקשה העומקה שלם שימליך עליהם – ממשיכים אצלו ציוון ותענוג למלך.

א "הרצון למלוכה על-ידי המשחת וגilio התענוג"

כי שיתעורר אצל המלך רצון למלך צריך להמשיך ולגלוות אצלו תענוג במלוכה, שכן המלך הוא נעה ומרום מהעם, כמו"ש לגבי שואל המלך "משכמו ומעלתה גובה מכל העם" (שהגובה

ונמצא, שגם חודש תשרי מתרחק על ידי עבודתם של ישראל⁵, אלא, שעבודתם היא – שקורין ברכתו של הקב"ה בתורה, בדוגמה תקיעת שופר במקדש⁶ בראש השנה של בישוף, שאין זה מגדיר של מציאות כלכורה אינו מובן: קידוש החודש תלוי בישראל דוקא, וכמפורש במדרשו⁷ בוגר לדאש השנה: "כשם חכנסין מלאכי השרת לפניו הקב"ה לומר אמתה רاش השנה .. הקב"ה אומר למלacci השרת להם, לי מה אתם שוואלים, אני ואתם נלך אצל בית דין של מטה", ואפ-על-פי-כן דוקא ברכבת חודש תשרי (שהיא במקום קידוש החודש⁸, ובה מכוירים אמתי רаш השנה שהוא גם ראש חדש) אינה על ידי ישראל, אלא על ידי הקב"ה?

והסבירו בזה – שבשבת שלפני ראש השנה שבו נמשך הכלל עניין הכתורת,ישראל ראש השבת שלפני ראש הביטול מודגשת הכה של ישראל לפועל הכתורת לגמרי, שאינם מציאות שתפרק את החודש (כמו בראש השנה של ביטול השבעה במדינה, ואפ-על-פי-כן, נעשית פעולה זו בתכלית הביטול לגמרי).

סבירו: פועלת הכתורת נרגשת מציאות האדם, אבל בשבת שלפני ראש השנה מודגשת הכה של ישראל לפועל הכתורת לגמרי, שאינם מציאות שתפרק את הכה של ישראל וקוב"ה באופן דוכלא התקשורת ישירה וקוב"ה באופן דוכלא חזר. ומצד ביטול וזה אין בכוחם לבקר את החדש, והקב"ה מברכו על-ידי קראיota ישראל בתורה. אמנם בתקיעת שופר במקדש יש מעלה – שגם ביטול האדם נעשית בתכלית הביטול.

⁴ ראה לקו"ש ח"ט ע' 187 ואילך.
⁵ ראה בארכא לקו"ש שם ע' 191.

⁶ ועפ' המבואר לעיל (ס"ט) השיכות דמוקרת למזה – יומתק יותר שעניין זה מודגם בקריאה בתורה דוקא.

⁷ ובוגר דע' קראת שקורין נצבים – וילך ביחד – שהענוג ד' נצבים", עמידה, אין עמידה אלא ביטול, הוא האמן של "וילך", הליכה מחל אל חיל, הוספה בעניין הביטול בעילוי אחר עליוי.

מתברך מהשבת שלפנוי, מודגש ביותר הקשר דהשבת⁵⁵ עם ראש השנה שחל בעצמו בשבת⁵⁶:

ידוע⁵⁷ שבשבת שלפנוי ראש השנה קורין לעולם פרשה נצבים כ"מרומו" בתיבת היום ("אתם נצבים הימים") רקאי על ראש השנה, כי זה היום תחילת מעשיך זכרון ליום ראשון, שכל ניצוצי נשומות נצבים ומתעלמים במקורות הראשונים ביום זה עד לפני הוויה", ובאופן ד"ל עברך ברית", שמורה על ההתקשרות וההתאחדות דישראל עם הקב"ה בקשר של מעלה מן הטעם ודעת כר', באופן ד"כולא חד" (להיות שניהם עוברים בתוך גופך אחד – להיות לאחדים), שמצד זה בכחם לעורר את הרצון למולכה.

וכיוון שבשבת שלפנוי ראש השנה מודגש הכח של ישראל לפועל עניין בו הכתורה, מסתבר לומר, שיש בו עליוי לגבי פעולת הכתורה, וההסברה בזה – שבפעולות הכתורה נהרגת מציאות האדם שתוקע בשופר ומכתיר את הקב"ה למלך, ואילו הכח לפועל הכתורה הוא מדרוג נעלית יותר, "נצחם לפני ה' אלקיכם", תכלית הביטול ל gambri.

עד לגמר ושלימות הביראה בראש השנה, יום ברוא אדם והראשון, שעיל ירו ונעשה חידוש בהבראה כולה, שכן "זה היום (ראש השנה) חתלה מעשיך": וסיום פרק שי" – "ה' מילוך לעולם ונדר", תכלית השלמות הדכתורה המלך לעתיד לבוא.

ונסף על הקשר והשייכות לכל השבתות, כמו גם בשרו של ים, כולל גם הרים מעין ודוגמת "יום נסלו שבת ומנוחה לחו העולםים" (חמיד בסופה).

לקות ר' נצבים.

"היום יומם כיה אלול, ובכ"מ. דבריך פ"ב, יד. וראה שמור"ר פט"ז, ב.

"מצוחה") כמו שענין ה"שפּר" הוא מצד התורה, שכן, אין זה בסתייה להכללת הביטול, כיון שבתקיעת זו לא נרגשת מציאות האדם, כי אם, מיili רצונו ית' שכיתתו רוחו על ידי תקיעת שופר.

ודוגמתו גם בזמן זהה – אמרית פסוקי שופרות גם ביום טוב של ראש השנה של בשתה⁵⁸, שהו עניין השופר כפי שהוא בתורה, ונעשה באופן אופן ד"תען לשוני אמרתך⁵⁹, "שהتورה היא אמרתך, אלא לשוני תען בעונה אחר האומר מה שהוא אומר", אולם באופן בתיה ובראש השנה של עליון כ"ר, באופן ש"ישראל אויריתא וקב"ה כולא חד"⁴².

סבירום: "מצחות שופר" היא ציווי לאדם, בו נרגשת מציאותו. אבל פסוקי שופר כפי שהם חלק מהتورה – הם רק מה שעה ברצון ה', ומצדדים אין מוקם למציאות האדם, וכל עניינו הוא שעל ידי מתקיים הרצון. עניין זה נרגש בתקיעת שבתת המקדש, שהוא מקום הארון, וכן באמירת פסוקי שופרות בראש השנה של בשתת.

ויש להוסיף ולקשר העילי דיום טוב של ראש השנה של בשתת הכהן עם השבת שלפנוי ראש השנה, שבת זו, שנוסף לכך שרראש השנה דכל שנה

52 ראה אורה"ת דרושי ר'ה (פרק ה' ע' ב'קיד): ולפי שמשחרר בית המקדש אין להקב"ה בעולמו אלא 'ר' אמותה של הלבנה, נמצא התורה גם כן נקרת מקדש, ועל כן מוזים פסוקי שופרות גם ביום טוב של ראש השנה של להיות בשתת.

53 תהלים קיט, קעב.

54 תורא יתרו ס', ב.

55 להעיר, שהשיכות לראש השנה מודגשת גם בפרק אבות של תלמידים בשבת זו – פרק חמישית וששית: התחלת פרק חמישית – "בעשרה מאמרות נברא העולם", כולל התחלת הביראה בכ"ה באלו,

מצד עצמו ב', אין צורך בפעולותם של ישראל על ידי תקיעת שופר. ובבשון חז"ל – שבתת "מקדשא וקיימא"⁶⁰ מצד עצמו, שלא כיום טוב ש"ישראל איננו דמך דשנינו לו זמני" (ישראל אל אלו שמקדשים את הזמנים – כיון שקידוש החושך קבוע את האריכי המועדים)⁷, שכן אומרים ביום טוב "מקדש ישראל והזמנים" (וכן בראש השנה – "מקדש ישראל ויום הזכרון"), מה-שאין-כך שבתת ש"מקדשא וקיימא" ללא פעולתם של ישראל⁸. ואך-על-פי-כך, "במקדש היו תוקען" – כי, "יש כמה בחינות בעניין התענוג לאין קץ ותכלית", וכיון שבמקדשי יכולם להמשיך תענוג נעלמה יותר מההשתתת היותר עליון, מה-שאין-כך במדינה שבלאו הכי אפשר להמשיך

ב. אבל עדין דרוש ביאור והסביר:
מה העניינים העיקריים דראשה השנה (נוסף על הכתורת הקב"ה למלך כשלעצמה, גם) שההכתורה נעשית על ידי עובודתם של ישראל ג – אמרו לפני בראש השנה מלכיות.. שתמליכוני עליכם", שישראל על ידי עובודתם פועלם הכתורת הקב"ה.

של ראש השנה של בשתת (ר'ן ורייטב"א ועוד – ר'ה שם. מגדי משנה שם).

10景德 ירידת הדור בזמנן בית שני, שלכן גודו בו הכם ככה גודרות וՏיגים" (בגנודו בוגרנו שרוב הגזירות והחומרות והסיגים היו בזמנן בית שני דוקא"), כולל גם גודה דרכה לדוחות המזלות עשה תקיעת שופר בראש השנה של בשתת; מה-שאין-כך בזמנן בית ראשון שהיה ישראל מדרישה נעלית יותר, יוכל להמשיך בחינת התענוג הייתר עליון גם במדינה (לקיים שם נז. ג. דורותים שבהערה 5).

8 ע"פ' ישראל מוסיפים בקדושת השבת – ורקראת לשבת עונג" (ישע"נ, יג), "המענג את השבת" (שבת קיה, טע"א) – ראה שהם מלקט שם ע' חכג. וש"ג.

9 וכן ב"כל מקום שיש בו בית דין קבוע והוא שיהיה סמוך כו" (ר'ה רפ"ד. רמב"ם שם פ"ב ה"ט). ולהעיר מדוע שבתת דינו של הר"ף תקעו ביום טוב

ביאורים בתורת רביינו

ב"ב يوم השבת נמשך ונרגלה התענוג העליון והנה טוב" (סידור עם דא"ח ומכ"ע"ז).

ג. שההכתורה נעשית על-ידי עובודתם של ישראל" דברים: "הא' בחינת המנוחה .. נאים שמתוועג כלומר, גם אילו יציר שיהיה ניתן לפעול את כסור נח ושותת מלאלתו .. הב' מענין גמור הכלתת המלך שלא-על-ידי עובודה, הרי לא זו הכתרת המלך העלינה. אלא הרצון הוא שהקב"ה ימלוך שעושים ממשת השמחה על הגמר Dokא .. ה' במאה שהענין טוב בעניינו וכמ"ש כל אשר עשה על ידי עבדות האדם. וראה במילואים.

עצמם, מצד עניינו של יום השבת) יחס העניין שהחכלה צורכה להיות על ידי בעודותם של ישראל דוקא?

ויש לומר, שגם זה שאין תוקען בשופר הוא חלק מכללות העבודה דתיקעת שופר (בנפש האדם⁴⁷), הינו, אכן הכוונה שבראש השנה shall בשבת לא קיימת העבודה דתיקעת שופר כי אם, שהעובדת דתיקעת שופר היא באופן של שלילה, שאין תוקען בשופר, ולא עוד, אלא, שבעובדת זו יש עילוי לגבי העבודה דתיקעת שופר בפועל ממש בראש השנה shall ביום השבעה (דפסיטת שקדות השבת אינה גורעת ח"ז ממעלת ראש השנה, אלא אדרבה, שעל ידי השבת ניתוסף עוד יותר בממעלת ראש השנה), ועובדת נעלית עוד יותר – במקדש, שבו תוקען בשופר בפועל ממש גם בראש השנה shall בשבת, כדלקמן.

סבירו: מהעניינים העיקריים בראש השנה הוא עבודת האדם, וכן נקבע דוקא ביום בריאת האדם. ויש לומר שהעדר התקיעה

וכיוודע⁴⁸ הבירור בטעם קביעת ראש השנה באחד בתשרי, יום ברוא אדם הראשון, שהוא יום שי למשה בראשית, ולא בכ"ה באלו, יום ראשון למשה בראשית – כיוון שבתחילה הבריאה היו כל הענינים מצד "כי חפץ חסד הוא"⁴⁹, אבל עכשו באתערותה דלחתא תלייה מילתה, שצ"ל על ידי שבוטה האדם דוקא ז', כמו שהיה ביום ברוא אדם הראשון שהכתב את הקב"ה למלך אמרו "ה' מלך גאות לבש"⁵⁰, וgilah מלכותו של הקב"ה בכל הבריאה, אמרו לכל הנבראים שעובלים "באו ונשתחו ונכרעה נברכה לפני ה' עוזנו"⁵¹, וכך נקבע ראש השנה ליום ברוא האדם, כיוון שישRAL ("אתם קרוין אדם"⁵², על שם אדם הראשון, שהיה כלל מכל נשות ישראל ובכל נשמה יש חלק מנשמת אדם הראשון⁵³) מכתירים הקב"ה למלך (על עצם, ועל ידי זה גם) על כל העולם.

ועל פי זה צריך להבין: איך יתכן שבראש השנה shall בשבת שאין תוקען בשופר (כיוון שנמשך התענג

mesh, יש גם תוכן המוצה (כוונת המצווה וכיו"ב) בעבודת האדם, כמו "הרבמים סוף הל' תמורה" ש"רובי דיני התורה אין אלא .. להקע הדעתות ולישר כל המעשים". ומפורש ונוגע לחיקעת שופר – "אך-על-פי שתיקעת שופר בראש השנה גירית הכתוב, רמז יש בו כו" (רכבת הל' תשובה פ"ג ה"ד).

18 ובlah"כ אפשר לומר כן, שהר, גם בראש השנה shall בשבת אמורים פסוקי שופרו, הינו, גם בשבת ישנה העבודה דשופר. וראה לפחות ס"ט.

צריכה להיות על-ידי בעודת האדם דוקא (ובטעם הדבר ראה במילאים).

להזכיר את הקב"ה למלך על האדם והעולם על ידי תקיעת שופר, ובמילא, נרגשת מציאות האדם והעולם. אבל מצד התורה הרי זה להיפך – שכיוון שעלה ברצונו ית' שהחכורתו תהיה על ידי תקיעת שופר לכן נשנית הפעולה דתיקעת שופר, ובמילא, לא נרגשת מציאות האדם והעולם, כיוון שכל עניינם מצד התורה, לא נרגש מציאות האדם והעולם, כי אם, תורה, למציאות האדם ותיקומו בפועל מ.

ויש לומר, שהתקיעה בשופר בראש השנה shall בשבת במקדש – שעיר עניינו של המקדש הוא הארון⁵⁴, שבו נמצאים הלווחות והספר תורה, עניין התורה⁵⁵ – היא (למעלה מגדר של

– כי, הסמכיות איש מפי איש עד משה ובניו, מקבל התורה, מדרישה את עניין הביטול, על דרך הביטול דמשה, שכיסיה מדברת מתוך גזרנו (ראה גם תיר"א יתרו סח, ג).

49 שבת פ, ב.

50 ראה וmb"z ר"פ תמורה.

51 ועוד"ז ב"כל מקום שיש בו בית דין .. סמוך"

ביאורים בתורת רביינו בז"ה חולוק שבין מצוות ליהודה ..

כל עניינה של מצווה הוא התייחסות לעניין אחר שחוץ מלאכות, שהוא כל עניין המצוות שיין רק לאחר שישנו אדם ושופר בעולם ומצוים על האדם להתקוע בשופר.

לעומת זאת התורה – אינה ציווי לאדם וכייד להתנהג, אלא כל עניינה הוא גלוי חכמו של הקב"ה – שעלה בחכמו ית' שלו יציר שיהיה יכול להתקבע (זהו "הליכות עולם לו, אל תקרי הליכות אלא הלכות", שמצד התורה אין עולם, אלא רק להלכה, וממנה נוצר העולם). וזה עניינה של התקיעת במקדש – אמצעי לביטוי חכמו ית' בעולם (ראה תומ' התוואורות התרש"ב ח' ע' 183).

ועל ביאור זה (בחינת התורה) כותב רביינו בתחילת הסעיף שהוא "בעומק יותר" מהמבואר לעיל סעיפים ז-ח (קיים ציווי תקיעת במקדש שמצד בחינת שלילת השילוח), כי לעיל מזכיר סוף סוף שיש ציווי לאדם, מה-שאן-כן בדורות התורה שאין אפילו ציווי נג"ל בארכוה.

אך כפי שהדברים כתובים בתורה, שקדמה לעולם – העיקר אינו מציאות האדם המקיים, וגם

ביאורים בתורת רביינו

ר"ע' עבשו .. צ"ל על-ידי בעודת האדם דוקא" בראית העולם היה מצד הקב"ה עצמו – "כי חפץ חסד הוא", אבל לאחר הבריאה, כל המשכה

מהותו עצמו ית' שלמעלה מכל תואר גודר (שהונгла במקדש) אין הכרח בשילית המציאות (ליהיו גם שלילת השיליה⁴⁷), ואדרבה, עלה ברצונו למלוך על העולם, ועלה ברצונו שהחכורה תהיה על ידי פעולה ועשיה דתקיעת שופר דוקא.

סיבום: הගלווי דיום החשבת שיק לגדרי המציאות, וכן נדרשת בו שביתה וביטול העולם. אבל בבית המקדש מוגלה מהותו ועצומו שלמעלה מכל תואר, שהגבוי אין הכרח בשילית המציאות העולם, ועלה ברצונו למלוך על העולם עליידי תקיעת שופר.

ט. בסגנון אחר – בעומק יותר:
ידוע⁴⁸ החילוק שבין מצוות תורה –
מצוות הם ציווי לאדם איך להתנהג

מהדברים שלמטה בעלי ערך מingo, כגון שאינו שיק אליהם כלל, כמו שלא שיק לשלול נון המשיש בונגא למסרא שכלי. (ב) שאינו מודור בגדר דשלילה" ומוסלל מהו, וכן, אפשר שהוא גם הדברים שאינם בערך אליו. ובלשון הדיווח (המשך תرس"ו ע' קסח) "שלילת החיקוב ושילית השיליה ומיליא יש הכל".

רואה בארכוה תורה מנחם התווודויות תשמ"ח ח"ב ע' 244 ובהערה 80. ע' 663 ואילך.

כה "הוא לבדו הוא ואין זולתו, שלילת המציאות" כולם, שמתיחסים אל הולות וטורחים שלול אותו באמירה שאין זולתו. אך במקומות שאין זולתו למורי, לא צריך לומר זאת.

כו "אין סוף הוא תואר ששולל סוף" בדרגה שלא שיק גובל אין צריך לשולל סוף. עצם האמרה "אין סוף" מבטאת שלגביו יש מקום לעניין של סוף, אלא שהוא אין סוף.

(cn"ל ס"ז) – הרי, מזה גופא שישבת מכל מלאכתו, שלילת וביטול העולם, מוכחה, שדרוגא זו שייכת לגדרי העולם כד, ואפילו הביטול דחכמה דעתיות הוא באופן שהוא לבדו הוא ועוד שגם "אין סוף" הוא תואר ששולל סוף", שומרה על שייכות לגדרי המציאות (זמן ומקום)⁴³ כי.

ולמעלה מזה (למעלה גם מגדר דמעלה ומטה) – מהותו עצמו ית' שלמעלה מכל תואר גדר כו', שלילת החיקוב ושילית השיליה, שנגלו זיה ונעשה במקדש⁴⁴, כמו"ש⁴⁵ "השמות ושמי השם לא יכולך אף כי הבית הזה" בניחותא⁴⁶.

ולכן במקדש היו תורעין גם בראש השנה שלל בשבת – כי, מצד

44 רдел דרך זה ב"כל מקום שיש בו בית דין כו" כי, "משוחב בהימק אין להקב"ה בעולמו משכן ומכוון לשבתו הוא חייו יתי' אלא ארבע אמות של הלכה כו" (תניא פל"ד).

45 מ"א ח, כו.

46 ראה לקו"ש חכ"א ריש ע' 148. ווש"ג.
47 להעיר, שהלשון שלילת השיליה כולל שני עניינים: (א) שלא שיק לומר עליו שהוא מושל

ב' ביאורים בתורת רבינו
שהאדם הוא מציאות שעשויה פעליה בפני המלך – אלא השתחוואה המתהשת בדרך מיליא, כתוצאה לכך שככל מציאותו היא עברו המלך.

בד" מזה גופא שישבת מכל מלאכתו .. מוכחת, שדרוגא זו שייכת לנדרי העולם" כלומר, שהגבוי דורוגא זו יש מושג של מלאכתו, אלא שהקב"ה שבת מכל מלאכתו.

ירם ידו לעשות מלאכה, ואפילו לא באופן ד"מחוי במוחו" (פסן ברמייה²⁴ בלבד.

ומזה מובנת מעלה הביטול בראש השנה של בשבת:

אף-על-פי שכ שבת קשור עם עניין הביטול (cn"ל), הרי מובן שהbeitol בראש השנה שלו ידו פועלמים החרת המלך הוא באופן נעה יהו' יתר מהbeitol דשבת²⁵. ולאידך, "אהני"²⁶ הביטול דשבת להbeitol דראש השנה, שהbeitol דראש השנה שלל בשבת הוא בבחינת "שבת שבתון"²⁷, "שבת בשבתו"²⁸, לגבי הביטול דשבת (וראש השנה סתם (שהל בימי השבוע).

סיבום: העבודה דשופר הוא עניין הביטול, שהוא המעורר רצון למלאכה. גם השביטה החול שהאור האלקין אינו בגליוי, או זינר השביטה הוא שעובדת האדם שעשויה מלאכתו כו', מה-שאיין-כן ביום השבת, דמקדשא וקיים על ידי הקב"ה, "ויקידש ה'"²³, הרוא בחינת "שבת שבתון".

19 בהבא לקמן – ראה גם מכתב בכ"ה אלול שנה זו.

20 ולכן תוקען בשופר של בהמה דוקא שיש בה שבתת הביטול נון, ב. היגינה ה, ב – הוכא בסהמ"ץ שם.

21 ראה פסחים נז, ב. היגינה ה, ב – הוכא בסהמ"ץ להעיר מההידוע שהbeitol שבכל השנה הוא לפחות מכל הכותות פנימיות, והbeitol דראש השנה הוא לפנים ועצמות הנפש (סהמ"ת תש"ב ע' 8. וגוזר).

22 ראה בארכוה סהמ"ת תש"ה ע' ב ואילך. תש"ג ס"ע 6 ואילך. וראה לקו"ץ מצות מליה פ"ה (דרמ"ץ ח, א). ובכ"מ.

23 יתרו כ, יא.
24 ראה פסחים נז, ב. היגינה ה, ב – הוכא בסהמ"ץ מה-שאיין-כן ביום השבת, הרוי וזה כמו המועד לפניו המלך".

25 להעיר מהתקיעה צצמה היא בקהל פושט בדורות דלאא שבבחינת לשללה מן הדעת כי (ליקוטי שם נז, ד. דוריים שבဟורה 5).

26 ראה בארכוה סהמ"ת תש"ה ע' ב ואילך. תש"ג ס"ע 6 ואילך. וראה לקו"ץ מצות מליה פ"ה (דרמ"ץ ח, א). ובכ"מ.

27 פינחס כח, יוז"ד.
28 פינחס כח, יוז"ד.

ג. ביאורים בתורת רבינו
ה מה-שאיין-כן ביום השבת דמידרשא וקיימא" ווה מסמל שקדושת השבת נשכחת מדורגה אלוקית כזו בה מעשי הנבראים לא תופסים מקום (ראה תור"א יתרו ט, 2).

היא עבודה באופן של שלילה, שיש בה מעלה על התקיעה בפועל. אמנים התקיעה במקדש היא עבודה נעלית יותר, בדלקמן.

ג. ויובן בהקדם הביטול דתקיעת שופר ושבת בעבודת האדים²⁹:

העבדה דשופר ("תמליכוני עלייכם.." ובמה בשופר") היא עניין הביטול²⁰ – כדיודע²¹ שהחכורת המלך נעשית על ידי הביטול של העם, שעיל ידי זה שמתבאלים לפניו במסירת רצונות נופשיהם אליו, מתעורר המלך לחפוץ במלוכה.

וכן העבודה דשבת קשורה עם עניין הביטול – מבואר בדורשי חסידות²² שענן השבת הוא ש"שבת ונח כעומד לפני המלך בbeitol", הינו, שבימות החול שהאור האלקין אינו בגליוי, או זינר השביטה הוא שעובדת האדם שעשויה מלאכתו כו', מה-שאיין-כן ביום השבת, דמקדשא וקיים על ידי הקב"ה, "ויקידש ה'"²³, הרוא זה כמו העומד לפני המלך י, שלא

וההוספה בהבטול דיום השבת הלאי הביטול דראש השנה – שעלה ידי הביטול להמלך אין יכול לעשות שום פעולה, אפילו לא פעולה של השתחוואה, כאמור, שבעמדתו לפני המלך הרי הוא בביטול בתכלית.

וביאור הענין – ב"ביטול" יש ב' אופנים (בכללות):

אופן הא' – שהאדם מבטל את עצמו ומוסר נפשו ורצוונו להקב"ה עד שבל מציאותו אינה אלא "עבד מלך"²⁹, כמו העבר שבל מציאותו היא מציאות האדון³⁰, אבל אף-על-פי-כן, כיוון שישנה "עובדיה" של "ביטול" שנעשית על ידי העבר, נרגשת מציאותו של העבר ט.

ואופן הב' – בעמדתו לפני המלך באופן שמציאותו אינה נרגשת כלל, עד

אחר כך קונה האדון ממו, כי אם, שמלהחילה קנה רבו (ראה חידושי הרשכ"א שם). וראתה ארכוכ המשך רטרס'ו ע' שכו ואילך.

בכל זאת, כיוון שהוא ביטול שמאז טעם – אין זה ביטול אמיתי, כי הוא מיסוד על מה ששללו מהיב, ונמצא שבזוםק העניין מה שקובע עצמו הוא שבלו ולא הקב"ה.

ט "נרגשת מציאותו של העבר" לכורה יש לתמונה: הרי העבר הוא קניון כספו של האדון ואחד מתחפציו, ובמה נרגשת מציאותו? אלא שביטול העבר מתבטא בפעולות שלו, והרי עצם היכולת לעשות פעולה (וכל שכן העשה עצמה) מראה על הרגשת מציאות.

ובזוםק יותר: עשייתו של העבר מפתאת שיש כאן 'משיח' שבטל, ומהו ממשע שביטול הוא דבר נוסף על עצם מציאות – שינוי מציאות

ד. ויש לומר מעלה הביטול דראש השנה שחול שבת לגביו וראש השנה סתום – על דרך השבת הראשונה שהיתה בסמכיות ובמהשך לראש השנה הראשון³¹, ביום שני למעשה בראשית, ערב שבת:

אף-על-פי שבioms שני למעשה בראשית فعل אדם הראשון הביטול בכל הבריאה, "באו נשתחווה ונכרצה גו'" – לא היה הביטול בתכילת השלים, כי, נוסף לכך שהביטול היה מצד הטעם, "באו נשתחווה גו' לפני ה' עשונו" (דכיון שהוא "עשנו") צרכים להיות בטלים אלו³², הרי, ההשתחוואה עצמה היא פועלתו של המשתחווה, וכיוון שהוא עשה פעולה, אפילו פעולה ההשתחוואה שmbטאת הביטול שלו, הרי זה באופן שנרגשת מציאותו.

29 ראה שביעות מו, ב.

30 ולכן "כל מה שקנה עבור קנה ובר" (קידושין גג, ב. וש"ג) – שאין זה באופן שתחילה קונה העבר כביכול שהאדם אינו עומד לפני המלך. אבל בשבת מאירה בהינתן "ליית אתר פניו מיניה" נרגשת יותר העובדה שנמצאים לפני הקב"ה.

וזה השבת הראשונה שהיתה בסמכיות ובמהשך לראש השנה הראשון ולכן הייתה בה המעלה של ראש השנה שחול בשבת.

ח "ביטול היה מצד הטעם, בואו נשתחווה גו לפני ה' עשונו" הביטול מצד שהוא "עשנו" הוא דרגה גבוהה, שהוא מכיר בכך שהקב"ה בואה בכל וגע את כל מאיין. השתחוואה זו אינה בדרך 'פעולה',

ושופר, אלא) באופן ד"מנפשיה קרע", ועד שאינו מרגיש אפילו ש"מנפשיה קרע", כי אם, שהפעולה ותקיעת שופר נמשית מלאיה.

טיבום: שלילת המציאות נדרשת רק כשים גדר של מציאות, אבל כשאינו שirk לגדר של מציאות וכל עניינו הוא שרצון המלך נשלם על ידו – הרי גם פעולה ושייה אינה סתירה לביטול, כיון שהוא "כולא חד" עם המלך, ואין נרגשת בויה מציאות, אלאbialו, ונעשה מה מלאיו.

ח. וענין זה (התקיעה בשופר במקדש בראש השנה שחול בשבת, מצד הביטול של מעלה מגדר של מציאות כל, גם לא שלילת המציאות) נעשה על ידי גiley או ראלקי של מעלה ונעשה, ואין זה בסתירה להבטול, כיון מגדר המציאות לגמרי, גם לא באופן שאין זה ביטול של שלילת המציאות, שלילת החיקוב כי אם, למעלה מגדר של מציאות כל ושלילת השיללה:

גם האור האלקי שמתגלחה ביום השבת, בחינת האקלוט של מעלה המהעולם, שעיל קרי וזה נעשה ביטול ועלית העולם עד לבחינת האצילות ושינוי מציאותו של האדם שתוקע

43 וגם התואר "יחיד" – עם היוותו למלחה מ"אחד", הרי הוא תואר, ועוד שנקרה בשם "יחיד" על "עולם", שיש לו שיכלה ל"עולם" (כולל גם שועלם הוא מלשון העלם).

41 ראה ירושלמי ברכות פ"ה ה'ד. הובא בתוס' שבת קי' ט'ב. וועוד.

42 ראה זה ג' עג, א.

כאשר חושב רך על רצון המלך. בסוגנון אחר: העובדה שמציאותו נאבדת אינו מצד ציוויו המלך, אלא זו וחושתו האישית. והוא מנפשיה קרע". כמובן: אני מוחזק טוביה לרائي, שכן אם מגע למודדים – הוא כורע מאיין. השתחוואה זו אינה בדרך 'פעולה',

ומובן, שבדרך זו העשייה שלו היא באופן שנעשה ממילא, על דרך "מנפשיה קרע" ג', ויתירה מזה – שאיפלו אינו מרגיש ש"מנפשיה קרע".

ועל פי זה מובן שבמקדש היו חוקין גם בראש השנה שחול בשבת:

כל זמן שישנו גדר של מציאות (שלילת המציאות), לא יכולה להיות הפעללה ותקיעת שופר, כי, כל עבודה ופעולה, גם עבדות ופעולות הביטול, היא בסתירה להבטול למציאות למלאו.

אבל במקום ודרוג של מעלה מגדר של מציאות כלל, עד שלא שirk אפילו שלילת המציאות – אין הכרה במצב של העדר הפעולה דוקא (שלילת המציאות), אלא יכול להיות גם מצב של פעולה ונעשה, ואין זה בסתירה להבטול, כיון מגדר המציאות לגמרי, וגם לא שלילת המציאות, שלילת החיקוב – להיותו זה ממש עם הקב"ה, י"שראל וקב"ה כולא חד⁴², ובמילא, כיון שתקיעת שופר בראש השנה היא מצואה בחוריה, נעשית פעולה זו (לא באופן ישינוי מציאותו של האדם שתוקע

הוא שתהיה איזו עשייה, בודאי שלא יתחייב אפילו לרוגע אחד לעשות הדבר, כיוון שאנו חושב כלל על עצמו, גם לא על שלילת מציאותו, וכל עניינו הוא שרצון המלך נשלם על ידו כי.

בלחירת ה': באם ה' יבחר שבראש השנה היהודי יהיה במצב של ביטול עד כדי שמציאותו נאבדת, הוא יתבטל באופן זה. ובאם ה' יבחר שבראש השנה היהודי יעשה פעולה, הוא יבצע, כי זה רצון ה'. ה'.

וכמשל המלך הרוצה להסיר את כתר המלכות מרשו בעת מנוחתו, שלא יניח הכהן על ראש אחד השרים - כיוון שאו השရ יטעה לחשוב שעשה כן מצד חשיבותו של השר. ולכן הוא מניח את כתרו על ולו תלייה וכיו"ב, שהוא דומם מותבטל, כי מציאות היא דבר נפרד מהמלך. אך במקיש היו תוקעים, והוא כמו אדם שכל מציאותו היא עניין של המלך, ואוי הקשר שלו למלך הוא גם דרך מציאותו.

ועל דרך זה אדם שבטל כל כך ומורגיש כמו וזה תלייה של המלך - אמצעי עברו שימוש המלך, יכול לעשות גם תנועה של מציאות - עשה חיובית, והיא תהיה רק מצד רצון המלך.

בא"כ עניינו הוא המלך עצמו
לעיל בסעיף ד' כתוב "שאין מציאות חזון מהמלך" ואילו אכן כותב "וכל עניינו הוא המלך עצמו", שכן לעיל מציאות נאבדת, אך כאן זו דרגא גבולה יותר - שהוא "כולא חד" עם המלך, ככלומר, שגム מציאותו היא בהתאם לדzon ובחרית המלך (כנ"ל בביאור הקודם), וכפי שמשmisים "כל עניינו הוא שרצון המלך נשלים על-ידו".

כב" אינו חושב כלל על עצמו, גם לא על שלילת מציאותו, וכל עניינו הוא שרצון המלך נשלים על ידו.

כלומר, גם כאשר הוא מתבטל ממציאותו, הרי בפועל הוא חושב על עצמו - על אף שמציאותו נאבדת. וכך שוה שמציאותו נאבדת היא בפועל שחויב על המלך, הרי בפועל הוא חושב גם על התוצאה בוגע אליו]. אבל לעומת זאת

אם כי באופן של שלילת המציאות כמה-שאין-כך כשהיאנו שיק' לגדר של מציאות כלל (גם לא שלילת וביטול המציאות), וכל עניינו הוא המלך עצמו א"א - איז, שרצון המלך

שייכות לעניין המציאות, אבל למרות זאת - באם ירצה, יוכל ליזכר ממנו גם מציאות (ראה בבאו הכא ובעהות רבי נון).⁴⁷

ב" שלילת מציאותו - הרי זה מפני שישיך עדין לגדר המציאות
בראש השנה שחול בשבת שלולים את התקיעת, והוא עניין ביטול המציאות. וכמו אדם שהקשר שלו אל המלך הוא בה שמציאותו מותבטל, כי מציאות היא דבר נפרד מהמלך. אך במקיש היו תוקעים, והוא כמו אדם שכל מציאותו היא עניין של המלך, ואוי הקשר שלו למלך הוא גם דרך מציאותו.

ובבאיור בויה: האור האלקי שמair בעולם בראש השנה שחול בשבת, יש לו גדר - שלגיון הכל בטל ואין מקום למציאות שחוין ממנו. וכך קביעה זו מושלת פעללה שחוין מALKOT. אך מצד האור שהAIR במקודש - יש רוק אותו ממש, וכן איינו מוגדר בשם תואר גדור, אלא הכל והוא כפי שיקבע - אם יקבע שהעולם אינו מציאות לא תהיה מציאות, ואם יקבע שהעולם הוא מציאות - תהיה מציאות (איך היה ברור שהAIR תהיה קיימת בתורה מציאות רוק מצד בחרותו).

[כלומר, שלגיון האור שמair בעולם בראש השנה שחול בשבת, יש יחס שלילי לערין המציאות - לגביו, "מציאות" היא דבר שהיפך מALKOT ולבן צריך לשולול אותה ולהיות באופן שמציאותו נאבדת. מה-שאין-כך במקודש, הרי אין שום מושג של דבר שחוין מALKOT, גם מציאות, כי גם זה שהAIR מציאות נוצר מALKOT. וכך שולול אותה].

ובאדם העובר מצד גילוי זה, העובדה אינה דוקא בתנועה של איבוד המציאות, אלא בהתאם

הינו, "פעולה" של "לייחדר" את הקב"ה, ובמילא, נorges עניין של מציאות: ולמעלה מזה - עצם הנשמה שאין לקרותה בשם³³, כיוון שאין מציאות שיאמר עליה שם ותואר (אפילו לא "יחידה לייחדר") יב, ביטול בתכלית.

סבירו: יש שני אופנים בביטול: הראשון, שנרגשת מציאותו. והשני, שאינה נרגשת כלל. ולדוגמא: ביום שישי למעשה בראשית, פעל אדם הראשון ביטול ברבירה באמירת "בוואו ונשתחווה". אבל בביטול והרגשה מציאות המשוחווים, ורק למחהרת, ביום השבת, הייתה שביתה גמורה. וכך במשמעות נפש - מצד בחינת היהדות עדין נרגש שמוסר נפשו, ואבל מצד עצם הנשמה ד"יחידה", כי הוא (כמודש בשם "יחידה") באופן ד"יחידה לייחדר"³².

31 ועל דרך מ"ש בס"פ נצבים "לאהבה את ה' אלקין כי הוא חיק", אהבה ע"פ טעם כי.
32 נסוח הווענות דיים ג. וראה לקויות פ' ראה כה, א. כו, א. ובכ"מ.

ב" אין מציאות של نفس..
של אדם בעל שלל ומידות, אלא שהוא מבטל את עצמו האדון. כמובן, גם לאחורי שמתבטל, אלקות, כפי ההשכה של אלקות על העולם עדיין נרגש שמצאו ייש לו מציאות, אלא שהוא מותמר עליה בשbill להיות עבד. כפי שמכורא להלן בנמשל (סעיף ה) "שינוי מציאות של האדם המבטל את עצמו להקב"ה". מה-שאין-כן באופן ה' שיבואר (בນristol) הרי הוא בטל בעצם.

יע" בעמדיו לפני המלך .."
ב' ביטול אל המלך" פירושו שינוי מציאות היהדות מALKOT את עצמה (כמובא בביאור האדם, והיא מבטלת את עצמה (כמובא בביאור הקודם). אבל בעמדיו לפני המלך, נorges רוק בה שתי הבירות, אלא שהAIR רוצה ומחליטה לבוחר בקודשה, אלא שביחידה לא שיין אחרת, רומיות המלך. והרי מצד המבט של המלך - אין לו מציאות בפני עצמו, וכל עניינו הוא לשורת את המלך. ובעמדתו לפני המלך נorges בו עניין זה, וכן מציאותו הפרטית נאבדת לגמריו.

כדי כך, שלא שיר לומר שהוא "בטל" אל המלך, כיוון שאין מציאות חזון מהמלך, ביטול בתכלית.³⁴

ועל דרך הידוע בעניין המסירה נפש: יש מסירה נפש באופן שנוסף לכך שמבין בשכלו³⁵ שבבבב' הקב"ה

צריך למסור נפשו, המסירה נפש עצמה היא באופן שנרגש ש"מוסר את נפשו" להקב"ה; ויש דרגא געלית יותר - שלא שיק' לגורוה בשם "מסירה נפש", כיוון שאין מציאות של "נפש" שמורסרים אותה להקב"ה יא, כי אם, הקב"ה בלבד.

ויש לומר, שהביטול והמסירה נפש לאmittato הוא מעלה גם מבחינת היהדות, כי הביטול והמסירה נפש היחידה, כי, הביטול והמסירה נפש במשמעות נפש - מצד בחינת היהדות עדין נרגש שמוסר נפשו, ואבל מצד עצם הנשמה ד"יחידה", כי הוא (כמודש בשם "יחידה") באופן ד"יחידה לייחדר"³².

מההמשכה שלל ידי הפעולה דתיקה
שופר בראש השנה שחיל בימות השבוע.

המציאות לגמר?
ריש לומר הביאור בזה:

גם שלילת המציאות שייכת לגדר המציאות, שכן יש צורך בשלילת המציאות, מה-שאין-כן בענין שלא שיק לגדיר המציאות כלל לא שייך אפיו השלילה דעתיות. ועל דרך מש"כ רבינו הוזן בתניא⁴⁰ – "כאומר על אייזו חכמה ומה ועומקה שאפשר לשמשה בידים, שכל השומע יצחק לו, לפי שחוש המשוש אינו מתייחס ונופל אלא על עשייה גשמית הנתפסת בידים" ט.

וזה שבמקדש תוקען גם ביום טוב של ראש השנה שחיל בשבת – הרי שבunday ומצב של ביטול המציאות אין לעשו מאומה (אפיו לא להשתחווות מי שיתקע בשופר, והתקעה בשופר למלך), הינו, שלילת מציאות – הרי מוכיחה (לכארה) שיש מציאות האדם שמבטל את עצמו כו', ולא ביטול

40 שעודה"א פ"ט.

ביאורים בתורת רבינו

הכוונה שהוא מתעלם ממציאותו, כי אם שהוא ורק בבודך אחר, בו מושג המשוש לא קיים. וכן העצמות, כל מציאותו של העולם לא קיימת. אמנם מאידן, הרי בהערה מביא את הדין של "שנים לocketין קישואין", העשו מעשה חיב והאותו את העיים פטו". דין זה מובא בא"ח כוכחה לכך שהעולם אינו דמיון, שהרי גם הוא דמיון – מודיע העשו מעשה חיב, הרי גם זו היא אחוות עניות. מן ההכרה אם כן לומר שיש מקום למציאות העולם. וביצוע הדברים ראה במילויים.

ולומר שלא ניתן למשש אותה. ואפיו בוגע לקול ויחח שלא ניתן לראות אותם, כיוון שההפטשותם מוגבלת עד מקום מסוים בלבד וכן מסתומים הרוי זה מראה על שייכותם לשמיות. וכן גם עליהם ניתן לשול ולומר שלא ניתן למשש אותם. ככלומר, שאפיו עניין השיללה שייך ורק בין דברים שיש ביניהם שייכות. אבל מושג כמו חכמה, כיוון שאינו שייך כלל לשמיות – לא מותאים אפיו לשול ולומר שהחכמה כל כך עמוקה עד שלא ניתן למשש אותה, כי אין בינהם כל שייכות.

ויש להסביר, שבמשל זה, הרי באנות החכמה מושללת מעניין המשוש, שהרי אין שום דרך למשש חכמה עמוקה. וזאת אלא ששיללה זו אינה מדגישה את הפלאת החכמה ואדרבא לצחוך בדבר שיש לו שייכות לשמיות, כמו לבני אש, כיוון שיש לה שייכות לשמיות – מתאים לשול

שבת פרשת נצבים וילך התשמ"ט

יא
להקב"ה, "באו נשתחווה גו'", כיוון שאין מציאות כלל זולתו ית'.

ויתירה מזו – שלילת ההשתחוואה היא (לא רק מצד המשתחווה, אלא) גם מצד פעולה ההשתחוואה עצמה יי', כאמור לעיל (ס"ג) שבמדו לפני המלך לא ירים את ידו, אפיו לא באופן ד"מחוי במחוג", שבזה נכללה גם השלילה דפנולת הביטול (על ידי תקיעת שופר), כי, גם פנולת הביטול היא בבחינת "מחוי במחוג"³⁴, ובמדו לפני המלך אין שום מציאות, כי אם מציאות המלך בלבד.

ומזה מובן שגם בראש השנה שחיל בשבת נעשה הקב"ה מלך על ידי עובודתם של ישראל, אלא, שעבודתם אינה באופן של עשייה ופנולת חביבה,

העובדת האמיתית היא כלל ממש, ואדרבה לחטא יחשב כו"ג (וראה ד"ה וככע עמי תרנו"א).

ה. על פי זה יש לבחיר החילוק שבין הביטול בראש השנה שחיל בשבת שמתבטה על ידי זה שאין תוקען בשופר:

התקיעה בשופר היא "פנולת" של "התבטלות", שmbטל את עצמו להקב"ה, ומכתירו למך עליו ועל העולם כולו, על דרך הכרזתו של אדם הראשון "באו נשתחווה גו'", הינו, ישינה מציאותו של האדם המבטל את עצמו להקב"ה ומכתירו למך על כל העולם, הינו שנרגשת מציאותו.

אבל, כמשמעותו של רוגא כו' שהוא בטל למציאות לגמר (לא רק שmbטל את עצמו, אלא שבטל עצמו) – לא שייך שיתקע בשופר ויכריז על הביטול

34 ועל דרך המבואר במק"א (ד"ה החלציו תרנ"ט פ"ג) ש"לפי אמיתת עוצם גודלו ורוממותו גם

ביאורים בתורת רבינו

שהיא מושג אחר מחוץ לאלוות. וכן בעמדו לפני המלך (באים מרגיש את רונמות המלך), ואת השקפת המלך עליו שמלבת היחילה כל עניינו הוא עברו המלך) נוגשת רק מציאות המלך, ואפיו ה"שתחוואה" פנולת של בוטול, מושללת.

יד בהערת רבינו 34 "גם העבורה האמיתית היא כלל ממש, ואדרבה לחטא יחשב" לאורה תמו: אפשר להבין שלפי אמיתת עצם גודלו ורוממותו, גם העבורה האמיתית היא כלל ממש, אבל מדו"ע לחטא יחשב?"

וב"ה החלציו המובא בהערה רבינו מנישן ומברא עניין זה: "כמו על דרך משל מלך גדול ונורא, הרי כשבודים אותו שלא לפניו ערך גדולתו הרי זה שפלות לפניו, כי כל עבודה צרכיה להיות לפניו ערך הנعبد. ואני דומה העבורה והשירותות לפני אדם פשוט, כמו לפני מלך גדול. וכשיעבו

יג "שלילת ההשתחוואה היא גם מצד פעולה ההשתחוואה עצמה" עומק עניין זה יובן על פי המבואר לעיל (באיו שישנו חיסרון בכך שהביטול הוא דבר נוסף על האדם. ולדוגמא מודם שהשיג שהקב"ה מחדש את הבריאה בכל וגע. במקורה זה, כל הביטול מותב汰 על השכל. והרי השכל מצד עצמו, יכול להבהיר גם היפך מاهדותה ה'. וכן, גם כשהשכל מבני עניינים אלו קשים, הרי זה דבר נוסף על מציאותו.

אם כן מוסיף בעומק יותר: גם הסברה של אין עוד מלבדו' היא עניין של סברה, ולא הקב"ה עצמו. וכך כן הרגש של אין עוד מלבדו' אין ה"אין עוד" עצמו, אלא רוגש המתעורר ממנו למרות שאין כאן שום עניין אחר מלבד הרגש של אין עוד. וכך גם התבטלות והשתחוואה – אינם אלוקות ממש, אלא פנולת התבטלות,

אפילו לא הפעולה דהשתחווהה (הבטול שעיל ידי תקיעת שופר), כי אם, על ידי זה שבטלים בתכלית עד שאין יכולם אפילו לתקוע בשופר.

סבירום: תקיעת שופר היא "פעולה" של התבטלות, בה נרגשת מציאות האדם. אבל בראש השנה של שבת, העובדה היא שבטלים בתכלית עד שאין יכולים לתקוע בשופר.

ו. יש לומר, שב' האופנים האמורים בהבטול (פעולות ההתבטלות או ביטול עצמו) קשורים עם ב' אופנים בಗליוי האור האלקטי:

מצד האור האלקטי שמתלבש בעולמו להוותו ולהחיותו ולקיים, ישנה מציאות העולם והאדם ט', אלא,

35 נוסח ברכת יציר.

ביאורים בתורת רבינו

לפניהם מלך כמו העובדה לפני אדם פשוט, הרי זה בהחלט יחשב והוא כמורד במילוט המשSSIP כבודו כו'.

וכך גם בונגע ל"השתחווהה": אף שהיא מורה על ביטול, כיון שהיא מספקת כדי לבטא את ביטולו האמתי לגבי רוממות המליך עצמה, הרי בדוקות זה בדוגמת "מחוי במוחוג".

טו "מצד האור האלקטי שמתלבש בעולמו להוותו ולהחיותו ולקיים, ישנה מציאות העולם והאדם" אמרנו או ר' מהוות ומהיה את העולם בכל רגע, ולעולם אין שם קיום ומיציאות עצמאית. אבל בכל זאת, מכיוון שהאור מתלבש בעולם, יש לעולם ערך לגביו, וכן נוצר עולם עם גודרים וחלוקות שונות, כמו בגוף האדם נוצר אש וגלן והראש נעלת מהפעולה הפרטית. שככל חילוקים אלו

שבת פרשת נצבים וילך ה'תשמ"ט

יג

לדרגת האלקות שאינה בערך העולם (שלגי דרגא זו לא ישנה מציאות העולם³⁷), ולכן גם הביטול הוא באופןן של העדר הפעולה והעשיה, שאין תוקען בשופר, ביטול בתכלית.

ויש לומר שכן הוא גם בנוגע להמשכת וגליוי מלכותו ית' שפועלים על ידי הביטול (ענין ההכתרה) – שכן גם הביטול הוא על ידי פועלתה ושלה השהה בראש השנה שחיל בשבת שהמשכה בראש השנה שחיל בטהרת מציאותו: מה-שאין-כן בראש השנה שחיל בשבת – הביטול (גם בגליוי) הוא

לעולם האצילותות³⁸ שבו מאיר ומתגלה בחינת החכמה, שענינה תכלית הביטול, ש"הוא לבדו הוא ואין זולתו"³⁹ יי.

ועל פי זה יש לומר, שבראש השנה שחיל ביום השבעה הביטול (בגליוי) הוא לדרגת האלקות שבערך למציאות העולם, להוות העולם ולמלך עליון, וכן גם הביטול הוא על ידי פועלתה ועשיה דתקיעת שופר, באופן שנרגשת מציאותו: מה-שאין-כן בראש השנה שחיל בשבת – הביטול (גם בגליוי) הוא

שהעולם הוא מציאות ולא דמיין (כידוע הראייה מהדין דשנים לocketין קישואין) הוא רק לגבי האין שמהווה את השם, אבל לגבי עצמותו אור אין-סוף "אין שם מציאות כלל" יי.

37 ראה ס"מ מס' תרס"ה ע' יא. תש"ג ע' 40.

38 תנייא פל"ה בהגהה.

39 לערך מהמשך תרס"ו ע' תלד, שהמכוון בכ"מ

ניתן לתפוס דברים שלמעלה מיניות שכלו. לכן בינה היא ידעה שבבחינת 'מציאות', כי היא מיסודה על השגת האדם. אבל חכמה היא ידעה שבבחינת 'ביטול', כיון أنها מיסודה על השגת האדם אלא על ראיית הדבר.

ויתירה מזו: בינה היא הכח לתפוס את הדבר לפי גדרו הבנתו, מה-שאין-כן חכמה היא בחינת ביטול, שיזנガ מגדרי עצמו לתפוס הדבר כפי שהוא. ונמצא שבבינה יש רק השגה אלקטית ואילו בחכמה מאיריה בחינתו הוא לבדו ואין זולתו עצמה.

יח בהערות רבינו 39 "לגביו עצמות אור אין-סוף אין שם מציאות כלל" עניין זה צrisk ביאור לאורה: מה פירוש הדבר של גבי העצמות אין שם מציאות, וכי הוא מתעלם ממציאות העולם?

הענין יובן על פיispiel: בעולם של שכל, אין מושג של מישוש, ולכן אין מקום לומר על סברא שהיא מושגנית או עוגלה. לבוארה, כיצד השכל מתעלם ממציאות העולם?

והו מה שבויום חול, הכח האלקטי מתעסק בבריאת העולם, ובכך לעולם יש חשיבות לגביו. אבל בשבת, כיון שהקב"ה נמצא במנוחה – האור האלקטי נתעלה ונכלל במקומו כפי שהוא מעלה מהבריאה, ושם העולם אינוTOPס מקום.

ז' בחינת החכמה, שענינה תכלית הביטול, שהוא לבדו הוא ואין זולתו" ההבדל בין 'חכמה' ל'בינה' הוא על-דרן באופנים: הבנה (שמעיע) ורואה. וההבדל ביןיהם: הבנה מגיעה מצד האדם. לעומת, על-ידי שהאדם מבני ומשתכנע בשכלו בקיום הדבר. אבל הקטליטה בנפש. ואם כן, כאשר עשוosa פעולה, הרי הכח מתרכז בפעולה ובכך מתרחק מקומו. וכך הוא מתפרק מקומו. אבל כאשר נמצא במנוחה, חזרה כח המעשה למוקומו (זהו הביטוי באידיש לגבי מנוחה קומען צו זיך) – לחזור לעצמו) (ואה הס' מס' תרס"ה ע' ולו).

וננה, כאשר הכח מתרכז בפעולה, ברור שיש לפועלה השיבוות. אבל כאשר הכח חוזר לשורשו, הוא מרוומם מהפעולה הפרטית.

שהאדם מבטל את עצמו (ואת העולם) לגבי האור האלקטי שמהיה ומזהם אותו. אבל מצד האור האלקטי שלמעלה מהעולם – אין מציאות זולתו ית', ביטול המציאות לגמרי.

וזהו גם החלוקת שבין ימות החול ליום השבת – שבימות החול האור האלקטי הוא באופןן של צמצום וירידה למטה להוות ולהחיוות כל פרטיה הנבראים דשחת ימי בראשית, כאמור³⁵ החardash בטובו בכל יום תמיד מעשה בראשית, הינו, שהעולם הוא יש וממציאות, ורק לבטול, מה-שאין-כן ביום השבת, "ויכל אלקים גוי' וישבות גוי' מכל מלאכתו אשר עשה"³⁶, איזו נתעללה האור האלקטי ונכלל במקומו, והוא העולמות עולמים לשרשם ומוקром, עולמות ב"י"ע (בריאת יצירה עשה) מתעלמים

36 בראשית ב. ב.

מבטאים את העניין שהעולם נרגש לממציאות (ואה בעין והאריכות כד"ה שבה ישראל תשלי"ז סעיף ב' וביאורי שם).

טו "בום השבת .. נתעללה האור האלקטי ונכלל במקומו" וביאור העניין יובן על פ' משל מעשיית מלאכה למטה: היסבה לכך שהאדם מתעיף בשעשה מלאכה, היא מפני שמדובר של כח המעשה הוא במקומו, היא מושגנית במנוחה, הרי הכח בתוךו. ואם כן, כאשר עשוosa פעולה, וכך הוא מתפרק ממקומו. אבל כאשר נמצא במנוחה, חזרה כח המעשה למוקומו (זהו הביטוי באידיש לגבי מנוחה קומען צו זיך) – לחזור לעצמו) (ואה הס' מס' תרס"ה ע' ולו). וננה, כאשר הכח מתרכז בפעולה, ברור שיש לפועלה השיבוות. אבל כאשר הכח חוזר לשורשו, הוא מרוומם מהפעולה הפרטית.